

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UGCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 62 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félfévre 480 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évf. 136. szám

Hétfő, 1926. június 21

S. O. S.

Saves our, souls. Mentsétek meg a lelkeinket! A viharos tenger hullámaiból sikolt segítségért egy kétségbeesett hang, s nyúl ki mentőöv, mentőkar után egy vonagló kéz. Mintha az ocean vészjele a romániai magyar szenvedők, a hajótöröttek, az almerültek, a halállal vívódók segélykérésének volna a visszhangja. A mi büszke hajónkat is összetörte az orkán, a kincseink egy része vad forgatok közé hullott s ezernyi ezer matrőza, utasa a hatalmas hajónak küzd a félelmes habokkal.

S. O. S. Mentsétek meg a lelkeinket! Az utolsó pillanat utolsó hangja és jeladása ez. A nyolc év óta hányódó, halódó magyar nyugdíjasok, a veszendőbe menő magyar iskolák és templomok, a nyomasztó gondokkal küzdő magyar nép tanítók, a balsors minden átkát viselő magyar özvegyek és árvák utolsó segedelem kérése. Jaj, ha meg nem hallanók, ha meg nem értenénk, ha nem rohanánk pusztuló véreink, elhulló kincseink segítségére!

Már eddig is meg kellett volna halni és hallgatni a kétségbeesés jajsavát. A katasztrófa első percében ott kellett volna állnia a testvérség, a fajszeretet, az emberiség nemtőjének, hogy megmentse legdrágább javainkat, legjobb fiainkat, a jövő legbecesebb biztosítékait. A vihar nem mindenkit sújtott; sokak számára a meggazdagodás, a jólét forrása volt. Mások romlásából, a fajtájuk tragédiájából is sokan csináltak maguknak dus hasznót. Míg százak és ezrek nem hódoltak azonnal a hatalom önkényének és e miatt végig csapott rajtuk tüzes ostora sokan meghunyászkodva simogatták és csókolták a fajverő kezét, amivel nyugalmat, vagyon, tekintélyt szereztek.

S. O. S. Mentsétek meg a lelkeinket! Minden magyarnak már rég meg kellett volna hallania e rémes kiáltást. Még azoknak is, akik idáig hideg önzéssel és magukféltésével elzárták fülüket e szívzaggató hangoktól. A magatartásukkal megbántott erkölcsi rendnek szolgáltatnak volna elégtételt. Jóvátették volna, a mit embertársaik, fajok és a romániai magyar nemzet ellen, amelynek ők is fiai, vétkeztek. A mostani az utolsó kiáltás az elmerülés előtt. Az utolsó és egyetlen alkalom, hogy a múlt mulasztásait némiképp helyrehozzuk. A magyar társadalomnak immár egy emberként kell talpra állnia, hogy veszendőbe menő kultúráját és értelmisége javát a végső pusztulástól megmentse. A lengyel, a cseh, a német, a román, a szerb, a horvát, az ír, a finn nem hagyná el így a testvéreit, az iskoláit, a nemzeti léte és jövője biztosítékait. Multjuk tanúsítja, mit tettek, mit áldoztak, csak hogy egységüket, eszményüket, küzdő véreiket a bukástól, szertehullástól megmentse.

A mi magyarjaink nagy része, a tehetősebbek talán inkább mint a szegényebbek még az egyházi adóját is, amiből az iskolákat kell fenntartani, csak kínos

kényszerűséggel fizeti, mintha nem a magyarság, hanem a saját mártírja iránt kellene szánalmat érezni s áldozatot hozni. A szász polgárok csodálatos bőkezűségével és áldozatkészségével szemben, amit iskoláik és egyéb közmívelődési intézményeik fenntartásáért hoznak, megdöbbentően siralmas és fájdalmas a magyar közöny, szűkkeblűség és önzés.

S. O. S. Mentsétek meg a lelkeinket! Ennek a bűnös elzárkózottságnak meg kell immár szűnnie. A gyergyóhollói kápolna, a szászvárosi Kun-kollegium, a nyugdíjnélküli nyugdíjasok, a lerongyo-

sodott néptanítók, a magyarság üdvét szolgáló ezernyi meglevő és hiányzó intézmény az ocean hullámaiból sikoltanak segítségért, s nyújtják vonagló kezüket mentőöv, mentőkar után. Mentsük meg a hullámokkal küzdőket, mentsük meg a lelkeiket, a lelkeinket, a magyarságot, a jövőt, S. O. S. A testvérség, a fajszeretet, az emberiség nemtője induljon el szabadító útjára. Az áldozatkészség bőség-szarujából ömöljön végre segítség magyar szegényeink, s magyar kulturánk javára!

Az állami gondolat szempontjai a Szele-ügyben

A Brassói Lapok számára írta: dr. Várady Aurél,
az Országos Magyar Párt ügyvezetője

A dr. Szele Béla képviselői megbízásának igazolása ügyében egyes román lapokban érvényesülő felfogással szemben meg kell állapítanunk, hogy az végső elemzésben az állami gondolat alapjait rombolja szét. Amint dr. Szele Béla ellen fölhoznak, mind az impérium változást megelőző időre esik és a legrosszabb akaratú megítélés mellett sem bizonyít egyebet, minthogy Szele Béla állampolgári kötelezettségét, mely őt a magyar államhoz fűzte, teljesen komolyan vette és annak következményeit magára nézve a legmesszebb mértékben érvényesítette. Nem mondjuk, hogy a mai helyzet szempontjából ez nem jelenthet esetleg némi feszélyezettséget, de állítjuk és bizonyítjuk, hogy ezt a feszélyezettséget a politikai érvényesülés teljes kizárására fordító felfogás magával az állami gondolattal ellentétben.

Nyilvánvaló az, hogy dr. Szele Béla ellen a létező törvény alapján jogi kifogás nem érvényesíthető. Már pedig föl kell tenni a törvényhozásról annyi komolyságot, hogy ha valakinek az impériumváltozás előtt, egészen más viszonyok között követett magatartását a közéleti érvényesülés akadályának kívánta volna tekinteni: ezt a törvényben expresszisz verbis kifejezi. Ha nem tette: ebből csak az következik, hogy a Szele ellen indított hajszaának jogi alapja nincs.

Különösen nyilvánvalóvá teszi ezt az a tény, hogy a bírói gyakorlat az aktív választói jogosultság kérdésében már erre az álláspontra helyezkedett. Célunk itt arra, hogy több helyen vitássá tétük egyeseknek aktív választói jogosultságát azon az alapon, hogy viselkedésük az impériumváltozás idejében bizonyos követelményeknek nem felelt meg. Ez történt különösen az ügyvédi kar néhány tagjával szemben, akik annak idején a jogi nézetük szerint tulkorán követelt eskü letételét megtagadták. A bírói gyakorlat a benyújtott felelkezésekkel ellentétes

álláspontra helyezkedett és megállapította, hogy az eskü letétele kérdésében követelt magatartás az aktív választói jog elvesztését nem eredményezheti.

Ez tehát a jogi álláspont az aktív választói jog kérdésében, amiből következik, hogy a passzív választói jog (választhatóság) kérdésében sem lehet jogilag más fel fogást érvényesíteni.

Kérdés már most, lehet-e erkölcsi-leg?

Azok a sajtó-organumok, melyek a politikai bíráskodás tárgyul szolgáló kérdések delikát mivolta iránti érzéketlenségről téve tanuságot, dr. Szele Bélával szemben a hangulatot kedvezőtlenül igyekeznek befolyásolni: jogi érv hiányában csak az állam-erkölcs általános elveiből indulhattak ki. De vajjon eljuthatnak-e ebből a kiinduló pontból a hangoztatott következtetéshez?

Ha erre a kérdésre felelni akarunk, nem lehet figyelmen kívül hagynunk Stoica román publicistának közelebből meg jelent munkáját, mely az Amerikában folytatott román propagandáról szól és melyet a Brassói Lapok néhány nap előtt ismertetett. Ez a munka nagyon furcsa dokumentumot szolgáltat arról, hogy némelyek a háború előtt és alatt mint értelmezték a saját hazájuk iránt fennálló erkölcsi kötelezettséget. Ebből a munkából láthatjuk, hogy voltak, akik az állampolgári kötelezettség által legkevésbé sem érezték magukat feszélyezetteknek abban, hogy az állam területi integritását és történelmi kialakulását lényegesen érintő törekvések szolgálatába álljanak. Nagyon helyesen jegyzi meg a Brassói Lapok, hogy a törekvések szolgálásának emlékünke idézése, amint ezt Stoica könyve teszi, se nem izléses, se nem időszerű. Amde azok, akik Szele Béla mandátumának érvénytelenítését nemzeti köve-

100 lej Zürichben nyitáskor

2.20 svájci frank

ményként állítják oda, másként gondolkodnak. Azoknak izlésével összefér, hogy dicsérőleg emlékezzenek meg olyan propagandáról, mely a létező állami kötelek megbontására irányult. Logikájukkal is összefér, hogy Szele Bélát azért kívánják a világ előtt diszkvalifikálni, mert ő a rá nézve akkor fennálló állampolgári kötelestet teljesen komolyan vette és annak következményeit éppen ilyen propagandával szemben is a maga részéről szigorúan érvényesítette.

Az izlésnek és logikának ez az igen szembeszökő ferdesége igazolja állításunkat, hogy a Szele Béla ellen megindult hajsza végső elemzésben az állami gondlattal áll ellentétben. Hiszen nyilvánvaló, hogy ez a felfogás kétféle mértékkel mér: elismerést oszt az állami kötelek megbontására irányított propagandának és elítéli, sőt üldözi azt, ki e propagandával szemben a maga módján teljesítette állampolgári hűségéből eredő kötelestet. Azt hiszem tehát, hogy felállított tételünk további bizonyításra nem szorul.

Nyilvánvaló már a fentiekből, hogy azok, akik dr. Szele Bélának 10 év előtti magatartásából merítették erkölcsi alapot, hogy ellene handabandázzanak, ugyanakkor megengedhetőnek tartják a multa való visszapillantásaikban az állampolgári kötelestetnek a Szele részéről megnyilvánult példával elentétes felfogását. Tehát megtagadják az állampolgári kötelestet abszolút voltáról szóló tanítást. Ignorálják ennek következményeit és így szembehelyezkednek magával az állami gondlattal.

Vajjon ilyen felfogástól vezetett magatartást magáévá tehet-e a törvényhozás? És lehet-e közönyös az ilyen felfogással szemben maga az államkormány? Ez a két kérdés nézetem szerint nem a pártok egymáshoz való viszonyának, nem is az Országos Magyar Párt és a kormány pártja között létrejött választási egyezmény erkölcsi tartalmának kérdése. Tulnó azon.

Fentiekből következőleg egyenesen az államiság kérdése ez és az — bár hallgatólag — magukévá teszik a handabandázók álláspontját: az államiság gondolatán ütnék részt; ez pedig igen vakmerő játék.

Csehszlovákiában hamisították a magyar hadikölcsön kötvényeket

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Megjártuk, hogy hetek óta érelyes nyomozást folytat a budapesti államrendőrség, mert rájöttek, hogy ismeretlen tettesek óriási arányokban hamisítják a magyar hadikölcsön-kötvényeket. Az első ember, akit rájött ért a rendőrség a hamisított kötvények terjesztésén, dr. Sámuel László ügyvéd volt. A szerencsétlen ember jól tudta, milyen súlyos büntetés vár rá és ettől való félelmében tegnap agyonlőtte magát.

Öngyilkosságának elkövetése előtt minden levelet és egyéb áruát nyomtat megsemmisített. A nyomozás kiderítette, hogy a nagyarányú hamisítás szálai Csehszlovákiába vezetnek, egy erre a célra alakult bűnszövetkezetnek, amelynek Sámuel az ügynöke volt. A főkapitányság a külügyminisztérium diplomáciai közreműködését kéri ki, engedély, közlése érdekében, hogy a nyomozást csehszlovák területen is lefolytathassák. Felkéri Csehszlovákiát, hogy magyar detektívek kiutazhassanak az ottani rendőrség munkájának támogatására.

Ha jó olvasnivalót akar,
kérjen

díjtalan könyvárjegyzéket

a Brassói Lapok könyvosztályától.

A franciák és a spanyolok összekaptak a marokkói zsákmány felett

A rifvek új offenzívát készítenek elő

MADRID. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Abd-el-Krim megadta magát, s a spanyol-francia tárgyalások megindultak a marokkói zsákmány szétosztására. Ugy látszik azonban, hogy a két állam képviselői nem tudtak megegyezni. Spanyolország nagy igényeket támaszt a franciákkal szemben a marokkói hegemonia elnyerése ügyében, s a tanácskozások során az ellentétek annyira elfajultak, hogy — a mint egy tangeri távirat mondja —

Spanyolország el van tőkévelve arra, hogy teljesen kivonul a rif-területről, ha a franciák nem méltányolják a spanyolok tangeri igényeit.

Spanyolország ragaszkodik ahhoz, hogy a tangeri zóna felett olyasfajta mandátumot gyakorolhasson, mint Franciaország gyakorol Szíria felett.

Amíg ezek az ellentétek a két ország között mind nyilvánvalóbbakká lesznek, azalatt — amint egy párisi jelentés mondja — a rifvek nagy előkészületeket folytatnak. Tízánál mintegy százötven főből álló riffkabil csapat megtámadott egy francia osztagot, Uezsantól északra pedig új, nagyarányú offenzívát készítenek elő.

Abd-el-Krim a fezi fogságban most már nem törődik a marokkói eseményekkel. A franciák egy kilencszobás villába, amelyet hatalmas park vesz körül, internáltak a riffvezért. A villát katonai őrség őrzi. Abd-el-Krim két felesége és három gyermeke lakik, a többi felesége és gyermeke a városban van internálva. A vezér minden reggel öt órakor már talpon van, délelőtt a külvárosban sétál, délután rendszerint kártyázik, s a levertségnek semmi nyoma sincs rajta.

Lesz, vagy nem lesz fuzió a nemzetipárt és a liberálisok között?

Maniu Gyula tagadja, politikai körökben azonban határozottan beszélnek róla

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy Maniu Gyula ezidő szerint Bukarestben tartózkodik, s a nemzeti párt nevében különféle politikussal tárgyalásokat folytat, ma este azonban már el is utazik a fővárosból. Ezeket a tárgyalásokat politikai körökben a készülő liberális fuzióval hozza összefüggésbe s éppen ezért egy új sárgó ma erre vonatkozólag kérdést intézett Maniu Gyulához, aki azonban a következőket mondotta:

— Fuzióra vonatkozó tárgyalások nem folynak sem közvetlen, sem közvetett módon. Amit híresztálnak, az sem egyéb az újságok és ezeknek nyomán a nagyközönség szóbeszédénél.

Ferdinánd bolgár exkirály Ausztriában telepedik le

BECS. (A Brassói Lapok bécsi szerkesztőségétől.) Ferdinánd bolgár excár néhány hónap előtt két hétig Bécsben időzött és egy előkelő belvárosi szállóban lakott. A volt uralkodó többször megjelent a Staatsoperben egyébként azonban teljesen visszavonultan él és politikai szemléiségekkel nem érintkezett.

Akkoriban egyes lapok a volt uralkodó bécsi tartózkodását úgy kommentálták, hogy Ferdinánd excár vissza akar térni Bulgáriába. Ez a híresztelés azonban minden alapot nélkülöz, amennyiben Ferdinánd excár tudatában van annak, hogy Bulgáriába való visszatérése milyen beláthatatlan következményekkel járhatna volt országára nézve és boldog, hogy trónját legalább fia számára menthette meg.

Ferdinánd excár realpolitikusi és egy ízben bizalmas baráti körben a következőket mondotta trónjának elvesztéséről:

— Rossz lovat fogadtam meg, levontam tehát a konzekvenciákat és a trónt elvesztettem tekintem.

A rossz ló a központi hatalmak blokkja volt és Ferdinánd excár evvel a kijelentéssel arra céloz, hogy helyesebben cselekedett volna, ha az antant mellé áll, de mivel ezt nem tette meg, viseli a konzekvenciákat.

Érdekesnek tartjuk evvel kapcsolatban felemlíteni, hogy akkor, amikor a bolgár hadsereg az antant-csapatok előtt letette a fegyvert, Németország és Ausztria-Magyarország hadvezetőségei még abban a hiedelemben voltak, hogy tovább folytathatják a háborút. Néhai IV. Károly ezért Ferdinándot árulónak tekintette és megtiltotta neki, hogy Ausztria-

Ezzel szemben egészen megbízható forrás a leghatározottabban állítja, hogy a nemzeti és a liberális párt között a fuzió talán már a legközelebbi órákban megtörténik, még pedig a liberálisok kívánságára. A tárgyalásokba bevonták a takistákat is, s Stelian Popescu híveivel együtt valószínűleg abban a pillanatban lép be majd a nemzeti pártba, amikor a liberálisokkal való fuziót proklamálják.

A Lupta értesülése szerint a fuzió tárgyalások Constantinescu Aescu volt földművelésügyi miniszter lakásán folynak, s valószínű, hogy abba bevonják a parasztpártot is.

Magyarország területén telepedjen le, holott a volt uralkodó a Szepességben levő Murány kastélyába szeretett volna visszavonulni. A tilalom következtében Ferdinánd excár Kőburbba utazott és rövid megszakításokkal ottan élt mindmáig.

Amint a Brassói Lapok bécsi szerkesztősége mostan beavatott helyről értesül, Ferdinánd excár néhány hónap előtti bécsi tartózkodása alatt kérvényt nyújtott be az osztrák kormányhoz, hogy engedje meg Bécsben való letelepedését. Az osztrák kormány az engedélyt megadta és így a volt bolgár uralkodó az őszre Bécsbe költözik.

Csak 15 lej egy teljes regény!

A „Népszerű Regények” minden száma egy-egy teljes regényt közöl a legjobb magyar és külföldi írók tollából. Egy-egy szám ára 15 lej.

Eddig megjelentek:

1. sz. Szini Gyula: A bűbajos (Elfogyott)
2. sz. Lakatos László: Egy válpör története
3. sz. Csermely: Megyenyeg és tizenkilenc (Elf.)
4. sz. Pásztor: És végzetet senki sem kerülheti el
5. sz. Forró Pál: Halkuló vágyak
6. sz. Altay Margit: Célmal
7. sz. Jávör Béla: Három leány
8. sz. Maupassant: A másik gyermeke
9. sz. Csermely Gyula: A basa topánkál
10. sz. G. Miklós Ilona: Viola
11. sz. Csermely Gyula: Adieu, Madame!
12. sz. Forró Pál: Különös tüzek
13. sz. Szász Béla: Az öreg zsoldár titka

A kapható 11 számot együtt 150, utánvétellel 160 lejért szállítjuk. Példányonkénti rendelésnél az összeg és 10 lej portóköltség ellenében ajánlvával itunk.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Az erdélyi ref. egyházkerület közgyűlése

Makkai Sándor dr. programbeszède

KOLOZSVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az erdélyi református egyházkerület közgyűlése ma délelőtt kezdődött meg a református teológia dísztermében. Ez a közgyűlés rendkívül ünnepélyes volt, miután Makkai Sándor dr. püspök felavatását előzi meg. Már a kora reggeli órákban feketeruhás résztvevők özönlik el az utcát a református teológia előtt.

A közgyűlés féltíz órakor kezdődött. A belépő Makkai Sándort hosszas tapssal és éljenzéssel fogadták. Majd felcsendül az orgonaszó és a megjelentek áhítatos énekbe kezdenek.

A névsorolvasás után megállapítják hogy a közgyűlés tagjai közül összesen százhuszonötön jelentek meg.

Péter Károly titkár felolvassa a királyi szentesítő okiratot, majd elhatározzák, hogy a választásokat a délutáni közgyűlés folyamán ejtik meg. Ekkor kerül sor az egyházkerületi főjegyző megválasztására is, mely tisztségre a legtöbb kilitása Vásárhelyi János kolozsvári esperesnek van.

Most Makkai Sándor püspök emelkedik szólásra és elmondja gyönyörű programbeszédét amely a következőképpen hangzik:

Főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűlés!

Isten kegyelméből megértem ezt az áldott napot, midőn többé semmi törvényes akadályja nincs püspöki székhely elfoglalásának. Mielőtt a vének kezei rám vetténének és ünnepélyes esküm a kerület színe előtt elhangzanék, előbbi szokásaink és választásokomkordtett ígéretem szerint megragadom e kedves alkalmat, hogy a ránk váró nagy feladatokat és azok megoldásában alázatos szándékaimat és vezető gondolataimat a főtiszteletű és méltóságos közgyűlés színe előtt vázolhassam.

Súlyos esztendő és nehéz vívódások közt alakult ki lelkemben az az alapigazság, amelyre minden igaz lélek segítségével püspöki munkám egész súlyát öhajtom rá helyezni és amelyet már régebben életem jelígeje szerint úgy fogalmaztam meg: Az egyház egyház. Ez azt jelenti, hogy az anyaszentegyháznak eredeti célja és munkája, valamint minden munkájának és sajátos önálló érdekeinek eszköze és szolgálja leszek. Nemzetkultúrálai célokért fogok küzdeni Isten dicsőségére. Az egyház nemzetfenntartó tényező. Az egyház népnevelő és oktató intézmény. Az egyház szociális szervezet és egyedüli hivatása a társadalom nagy válságainak megoldása. Az egyház a szabadságnak és minden irányu szabadságjognak bástyája.

Az élő és lelki egyház ideje jött el, a mely lelki munkásokat kíván és ezen a ponton bontakozik ki az egyház legelső feladata. A lelkipásztori szellemnek egyetemessé kell lennie.

Munkásságom egyik tartó oszlopának öhajtom tekinteni a nép, az intelligencia, az ifjúság és az egyház munkáinak minden szükségletét felölelő és fokozatosan kiszélesítő egyházi irat terjesztését és az irodalmi munka kerületi megszervezését. Nemcsak elemi jogunk, de legszentebb kötelességünk is az, hogy a mieink lelki és szellemi táplálásáról önmagunk gondoskodjunk és vége tvezzünk annak a rettenetes pusztításnak, melyet hanyagságunk és értetlenségünk miatt az idegen, rontó irányzatok végeztek a betűvel hiweink közt a mi álmos asszisztálásunk mellett. Ezért a lelkipásztoroknak, tanároknak hivatásuk magaslatán kell állaniuk.

Ezután rátér a jövő nemzedék eszméjére. Imádságos gondolat és munká-

mat fogja Isten segédelmével képezni azoknak megteremtése és alkalmazása, a melyek a már áldozatos munkában égő jelenlegi státus folytonos lelki táplálását és közölhetik és amelyeket boldogult nagy elődeim már oly biztató sikerrel kezdeményeztek. De ezeken túl szemem most a jövő nemzedék felé fordulnak és

a jövőért aggódó lélek teljességéből említem fel remegve a felelősség súlya alatt a lelkeszképzés és nevelés, a tanító- és tanárképzés óriási fontosságú és sürgősen megoldandó kérdéseit.

A pásztori szolgálat aktívá tétele érdekében a teológusok munkáját olyan életrendben kell fejleszteni, amely a szeretetből jövő szolgálat alapján nyugodva, az intézetet egy önmagát építő, fentartó és kormányzó mintagyűlékezetté kövácsolja össze. Ebben az intézetben a tanári karal együtt új szellemi reformmál, együtt fogok a főtiszteletű és méltóságos közgyűlés előtt megjelenni.

Ezután a következőket mondja: A komoly, keresztyén egyházi fegyelem bevezetését tartom szükségesnek. Az ilyen fegyelem csak a hitbeli öntudatosság talajából fakadhat. Az egyház tagjai ezen kívül a szeretet munkásságának óriási mezején kell hogy működjenek, ezért mozgékony, missziói népegyházzá kell egyházunkat kifejleszteni.

Meggyőződés az, hogy élnünk kell a békeszerződés adta azon jogunkkal, hogy egyházunk jótékonyági és emberbaráti intézményeket is szabadabban létesíthet és vezethet.

Beszédének utolsó részében, melyben az egyházak összeműködésével foglalkozott, a következőket mondja:

Egyházunk belső feladatainak e vázolását e jelenlegi sajátos körülményekre való tekintettel köteles vagyok kiegészíteni azoknak a viszonylatoknak felemelítésével is, amelyekbe egyházunk mint az erdélyi magyarság s továbbá mint a román állam egyik tényezője szükségképpen került. Az első közlő való egyházunk felekezeti viszonya.

Teljes őszinteséggel jelentem ki, hogy minden nyelvű és hitvallásu egyházakkal jó békességet, testvéri együttműködést kívánok.

Köszöntöm és hirdetem a felekezetek közti békét és összeműködést. A felekezetek közt természetesen ki kell emelnem a magyar felekezeteket, mert velük a nagy emberi szolidaritáson belül minket még egy közelebbi drága kötelék is összefűz:

édes anyanyelvünk, évezredes nemzeti kulturánk és szent tradícióink megtartásának és fejlesztésének parancsoló és áldott kötelessége.

A püspök a következő szavakkal végzi be beszédét:

Teljes igyekezettel azon leszünk, hogy az állam konszolidációjában a magunk feladatait teljesítsük.

A közgyűlés hosszas tapssal honorálta a programbeszédet, mely után megállapították a vasárnapi püspökszentelés liturgiái rendjét.

Makkai püspök után Sándor József szenátor és Jancsó Lajos marosújvári esperes lélekemelő szavakkal válaszolnak a püspök beszédére.

Utánok az egyházkerület titkára Péter Károly felolvasta a szenátus igazoló bizottságának jelentését, mely szerint Makkai Sándor dr. püspök lett a református egyházkerületek szenátora.

Lapunk zártakor a közgyűlés még tart.

Manoilescu Bukarestbe érkezett

Az államtitkár olaszországi tárgyalásainak eredménye

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Manoilescu államtitkár, aki — mint ismert — Rómában volt a Románia és Olaszország között fennálló függő pénzügyi kérdések döntése céljából, ma vissza érkezett a fővárosba. Az államtitkár a sajtó emberei várták, akiknek azonban megtagadta a nyilatkozatadást, mindössze annyit mondott, hogy Olaszországban nagy rokonzenével fogadták. Mussolini előkezeny volt, s mindaz, ami az eddigi hivatalos jelentésekben megjelent, megfelel a valóságnak. A háborús adósságok ügye is rendezést nyert, s azt most már csak ratifikálni kell. Hangoztatta azonban Manoilescu, hogy mindazok a hírek, amely Olaszországnak Bessarabia ügyében elfoglalt álláspontjáról szólnak, egyáltalában nem felelnek meg a valóságnak.

A Politica című lap Manoilescu nyilatkozatához hozzáfűzi, hogy a kétféle írás kölcsönösen teljesen Románia rendelkezésére áll s az a szabadon rendelkezik, mert erre nézve a kölcsön feltételei között semmiféle megszorító rendelkezés nincs. A háborús adósságokat ötvenmillióval leszállították.

Roth Hans Otto Bucsán államtitkár-hoz Borszékra utazott

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Roth Hans Otto, szász képviselő ma reggel hosszas tanácskozásokat folytatott a belügyminiszterjumban a brassói és a nagykülföldi szászok kívánságai ügyében. A tanácskozásokról semmiféle szívforgató kijelentés azonban az, hogy a belügyminiszterjumban folytatott valószínűleg eredménytelen tanácskozások után Roth Hans Otto autót bérelt és Bukarestből Borszékra utazott, ahol a püspök Bucsán belügyi államtitkár nyaral. Hír szerint a szász képviselő azt a konfliktust akarja elsimítani, amely a két vármegye szász lakossága és a prefektusok között keletkezett.

Széppé

varázsol

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

Angelescu legrosszabb tanácsadója még ma is hivatalában ül

Nae Dumitrescu egyik főoka a kisebbségi oktatásügy keserves sorsának

BUKAREST. (A Br. Lapok tudósítójától.) Nae Dumitrescu, a közoktatási miniszterium vezérigazgatója áll az élen a kisebbségi magánoktatási ügynek. Ez egy olyan kérdés a magyar közoktatási ügynek, amely nem hagyható bennünk nyugalomra, ha arra gondolunk, hogy ez a Nae Dumitrescu vezérigazgató annyiszor, de annyiszor megsértette a magyar kisebbség érdekeit. S valahányszor eljünk támadni, mindannyiszor kézzel foghatóan be tudtuk bizonyítani, hogy önkényűleg, igazságtalanul s még az amúgy is hibásan szerkesztett törvények ellenére járt el. Pedig egy miniszteri vezérigazgatói mellesleg nagy felelősséggel jár. Nagyon sok függ tőle s nagyon sokat tehet még akkor is, ha a miniszter véleménye nem egyezik meg az ő véleményével. Ezért ütközik annyira nehezségbe egy miniszteri vezérigazgató kinevezése. Egy vezérigazgatót nem lehet kívülről kinevezni. Annak a miniszterium illetékes személyzetéből kell jönnie. Csak abban az esetben nevezhet ki a miniszter egy kívülről jövő vezérigazgatót, ha a vezérigazgatók tanácsa erre felhatalmazza. De ez is csak egy esztendeig gyakorolhatja tisztjét.

Egyik legfontosabb pontja a szolgálati törvény idevonatkozó pontozatainak: a vezérigazgató abban a szakban kellett, hogy gyakorolja a működését, amely szaknak vezérigazgatójává kinevezetettik.

Itt van az első és legnagyobb hiba: Nae Dumitrescu vezérigazgató soha nem foglalkozott a kultúrkérdésekkel. Kinevezése előtt a közoktatásügyi miniszterium könyvelését vezette s innen került egyenesen a vezérigazgatói minőségben a magánoktatás élére.

Ez a kinevezés 1922-ben történt, akkor már hatvanegy éves volt Nae Dumitrescu. A szolgálati törvény és az alkotmány idevonatkozó pontjai világosan kimondják, egy vezérigazgató hatvanadik életévében nyugdíjba küldendő.

Nae Dumitrescu ezzel a rendelkezéssel ellenkezőleg tölti be nagyon fáradságos és sok körültekintést igénylő hivatását.

Még kevésbé érthető, hogy az új miniszter továbbra is hivatalában hagyta ezt a főtisztviselőt, aki még annyival sem valószínű, hogy ő inspirálta Angelescu miniszter idevonatkozó törvényét. Mivel nem volt meg hozzá a kellő készsége, a miniszter a legtöbb esetben felelőtlen személyek világosították fel ezekben a kényes kérdésekben, holott ez a munka kizárólag a vezérigazgató hatáskörébe és felelőssége alá tartozik.

Igy aztán könnyen érthető, hogy miért követi el egyik tapintatlanságot a másik után s miért jön ki irodájából elégedetlenül mindenki, ainek dolga akad nála.

A helyzetet meg kell oldani, s erre csak egy lehetőség van. Nae Dumitrescut nyugdíjba kell küldeni s a magánoktatás élére olyan embert kell állítani, aki kellő hozzáértéssel bír ebben a kérdésben. Ha nincs a közoktatásügyi miniszteriumban hozzá való személyiség, akkor tessék a kultuszminiszteriumban keresni. Ott van erre a tisztiségre méltó személyiség. S az ilyen személyeket kinevezheti a miniszter a vezérigazgatói tanács konzultálása nélkül.

Nagyon számottevő személyiség mondotta: hogy ha a miniszter ma vizsgálatot rendelt el ebben a vezérigazgatói ügyben, meglepődött volna az anarchiát, amelyre ezt a fontos osztályt vezették. Ide egy nagyon hozzáértő személyiség kell, hogy rendet teremtsen és ehhez legalább hat hónapi idő szükséges.

Most képzelje a miniszter, az évvégi vizsgák közelében s nem sokára azután jön az új iskolaév s a magánoktatás terén nem bírnak azzal a személyiséggel, aki ügyeiket megértéssel, szakértelemmel s a kellő tapintatossággal kezeli.

V. J.

OKATOOTAIA

a neve Petőfi boldog országának, ahol kolbászból van főzve a kerítés a galamb sulve repül a szájadba és a ropogóssá pörkölt malac kessej a hátában fulkorász házról házra, hogy kivágyd belőle a neked tetsző izes falatot.

Boldog ország ez az Okatootáia, de szeretnék eljutni odáig!

Ugy-e, te is, nyájas olvasóm, vágyasz egy kisse e széles világban? Vágyaid sólyomszárnyait azonban, ugyebár, béklyóba veri a kulturálisnak hirdetett XX-ik század szűgyenfoltja, egy különböző akadályokból rafináltan összetömörített óriási gáncs, melynek «Utlevél» a neve. Utlevél, mely miatt Okatootáia neked minden nyugati ország; utlevél, melynek ha az év végéig birtokába jutni akarsz, már az év elején meg kell kezdened a szálladást érette Ponciustól Pálusig, hogy — esetleg — megkapd? S oh mi boldog vagy, ugyebár, ha az év végén egy szerencsés véletlen következtében hozzájutottál! Elfelejtess minden torturát, sőt a következők elé is vidáman tekintesz, mert már zsebedben van a vágyaid teljesülését jelentő utlevél.

Utlevél, utlevél, miért vagy oly bizalmatlanul kegyetlen velünk, nagyromániai magyarokkal szemben? Miért? Miért kell nekünk értened, hogy fenséges magaddal minket leereszkedőleg megiszszálj, 18 okmányt beszerezünk, a 18 okmányoknak a birtokába jutásáért ugyanannyi, néha több, instanciával megkeresünk a különböző hatóságokat s mindenütt minden okmány kiállításáért lapengeltünk a «fáradtság díját», holott

adókban már leróttuk érték az obulusokat? Avagy nem mindenütt kell átadni az utlevél szerzés akadályversenyes torturáját, csupán csak egyes, mondhatnám: egy megyében?

Kérdezhetsz, nyájas olvasóm, melyik az a megye, de kérlek, ne kérdezd ezt. Eléged meg azzal a tudattal, hogy itt van Nagyromániában, ahol hír szerint, nincsenek másodosztályú, hanem mind egyenrangú polgárok, akik mind egyféleképpen élvezik az egyenlítő és oszto igazság alapját képező szabadságjogokat. Ezért itt bárki, aki utlevélhez akar jutni, következő okmányokkal kell felszerelnie ezt illető kérését.

Kell, először katonai állapotot igazoló bizonyítvány a Cercul de Recrutare-től, a jmi azt jelenti, hogy ha nem sohanapján akarsz hozzájutni, le kell utaznod érte Brasóba, vagy ottan alkalmas egyenrő gondoskodnod a beszerzését illetően, ha költiséget nem, csupán fáradságot kimélni akarsz s ha idejekorán akarsz a kezdetben látni azt. Kell, másodszor, ügyességi s harmadszor járásbírósi bizonyítást arról, hogy büntetlen előéletű vagy s nincs ellened eljárás folyamatban. Negyedszer erkölcsi s ötödikszor hatósági orvosi bizonyítványt is kell beszerezned, mely után jön hatodiknak a városi, hetediknek az állami adóhivataltól kiállított adóügyi bizonyítást külön hitelesítve a pénzügyi adminisztrátor által, mert különben egyik sem lesz érvényes. Ez a hitelesítő láttaozás külön nyolcadik pontot képez. Kilencedszer kell születési anyakönyvi kivonat, melyet, ha magyar nyelven birtokodban van, közjegyzőileg hitelesített román fordításban kell csatolnod, mert magyar nyelvű nem érvényes, bárhog is biztosított neked a választási kartéj magyar nyelvű érvényességét a hatóságoknál. Kell, ezután, tizedszer állampolgársági, 11-szer személynazonossági bizonyítvány, melyhez járul 12-iknek 3 drb. rendőrségi leglátamozott fényképed. Mikor aztán idáig jutottál, a 14-ik pont szerint megkívd utlevél iránti prefecturához benyújtandó kérésed mellé a 25 lejes és 50 banis bélyeghez csatolnod kell még egy magánlevelet, egy abból az országból, jött — érte? — magánlevelet, amelybe utazni akarsz. Hogy miért? Egyszerűen annak bizonyítékául, hogy oda téged valamelyik hozzáértő barátod valamely

Visagine
ADELINA PATTI

Hölgyek

ne rontsák arcörüket különféle szappanokkal való mosakodás által, hanem használják a párisi

VISAGINE

ADELINA PATTI

emulsiót az arcörü al-landó frissen és üdén tartására. Hirneves orvosok által ajánlva. Kapható drogeriákban, gyógyszer-
rakban üvegenként 140,—
lej, ha nem megrendelhető a főtelektől: Timisoara, Piaja Plevnei No. 3. 223

fontos ügyben meghívott és te abban a fontos ügyben, nem pedig egyébben akarsz odautazni. Ugy-e, nagy a bizalom irányodban? De jól jegyezd meg azt az egyet, hogy ha ezt a legfontosabb mellékletet nem csatolod a kérésedhez, minden eddigi akadályversenyes győzelmed ellenére is fuccs az utlevélednek. Ha meg feleségedet is magaddal vinni akarsz, a felsorolt mellékletekhez csatolnod kell még 15-ször házassági anyakönyvi kivonatot; 16-szor férjileegyeztést, 17-szer, 18-szor és annyiszor a hány gyermeked van, mindegyiknek a születési anyakönyvi kivonatát, ha ezt illetve ezeket is magaddal viszed.

Ezek alapján, beláthatod, hogy kevesebb fáradsággal hamarabb eljutsz pl. az északi sarkra, mint — természet — a szomszéd Magyarországra.

Tóvia.

Megberetválokztam

Hétfőn reggel érkeztem meg a nagyjövőjű, de egyelőre csak nagyon piszkos vidéki gócpontba és első utam természetesen a borbélyhoz vezetett. A vasárnapi munkaszünet több szenvedő társamnak is ideirányította az útját, az ajtóban jó néhány borostás atyafival találkoztam.

Figaro mester ifju segédje csakhamar felém mosolygott:

— Ssek kémaássan!
— Az a sovány, ur következő tán...
— Oh nem, urasága egy löfeje! előbb érkezett, hehe... Haját nyírni ugy-e bár? Ah, kopasznak méltóztatik lenni, — pardon ha hehe.

Egy perc és az egész ruhámat telefröcskölő a parányi szerviella körü szürkésfehér habbal.

— Vigyázzon a habra.
— Ah kérem, azt nem számítjuk föl külön. Ingyen ruhatisztítás, hehe.
A képem már lefűzi a gerlachfalvi csucot, az ifju kibámul az ablakon, díszkretül mosolyog az éjszakai emlékein és rendületlenül veri hozzám a habot.

— Tán elég lesz már?
— Tán elég lesz már?
— Igenis kéremássan, épen most lett elég. Megvilan a beretva, háromszor megcsóválja a segéd ur és odajleszti a jobb fülem mellé. Ba! hüvelyujját odaszorítja a halántékomhoz, a fejem balra billen és a bicska működni kezd.

— Ityühi, a mindenét, nagyon huz a beretvája, mester...
— Igenis kérem, huz, mint egy elefánt. Erős, izmos kés. Mindent lehuz, hehehe.

Összeszorítja az orromat, feltolja a helyzet magaslátára és az ajkarnál kapargat.
— Parancsolja kinyitni a száját.

Leesik az állam, nem annyira a parancs, mint inkább a szemtelenség myán. A modern technikával dolgozó ifju befurakodik a fogoraim közé és a baf mutató ujjára fósámfázza a pofámat. Így simább a bőr és a beretva könnyebben véresre vakarhatja. No de ennek is vége és arra ocsudok föl, hogy fixircsőbbi te-fujják szagos vizet a szemem.

— Megörült, maga gyilkos — hörgöm.
— Odkolonnay! jobban tetszik szeretni! Azohna!...

Tiltakozásra nyitom a szám, de abban a pillanatban beéje vág a segéd ur egy marékra való, zöld színi kötyörzalmat. Timsóval elintézik a beretva nyomait, a csútagokat látom.

Kábultan hallom a segéd ur önlégült udvariaskodását:

— Ááztosszójé!
Dagadt, vörös képpel kitámoilyok a műteremből.

Tudja-e Ön már,
hogy mi az a

Concurența?

Brassó város és vidék
legelőkelőbb közönségének

uriszabósága

Tehén-piac 4, a fürdővel szemben
SZÖVETRAKTÁR.

Az „Adeverul” kacsája

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Nehány nappal ezelőtt az Adeverulban egy Brassóból keletkezett tudósítás látott napvilágot, mely arról számolt be, hogy Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi római katolikus püspök Brassóban tartózkodása alkalmával Szele Béla dr.-ral tárgyalt és őt a képviselőségről való lemondásra igyekezett rábírni. A tudósítás szerint mivel ez nem sikerült, táviratot intézett Bethlen György grófhhoz, kitéve, hogy haszon oda, hogy Szele dr. ne menjen be a parlamentbe.

Az Adeverul kacsájával nem törődünk, mert, míg ez a lap más városokból eléggé megbízható híreket kap, addig azt már megszoktuk, hogy brassói tudósítója többnyire téves és tendenciózus hírekkel traktálja. Minthogy azonban az Adeverul híradását más, és pedig magyar lapok is átvették, az igazságnak és Majláth püspök nagyrabecsült személyének tartozunk annak megállapításával, hogy

az Adeverul tudósítása szemcsézett valótlanosság.

Az erdélyi római katolikusok jeles püspöke volt ugyan mostanában Brassóban, de Szele Béla dr.-ral sem közvetve, sem közvetlenül nem tárgyalt sem a képviselőségről, sem egyébről, sőt ez alkalommal még csak nem is beszéltek egymással a püspök és Szele dr.

Majláth püspökről csak egy olyan valaki, mint az Adeverul négy elemít végzett brassói tudósítója, tételezheti fel, hogy az aktív politikába a neki tévesen tulajdonított módon avatkozik bele. Ez a kiváló főpap a napi politikától mindenkor távol tartotta magát és így ezúttal sem tett olyan lépést, minthogy az Adeverul kacsázó tudósítója megállapította.

Hogy pedig az Adeverul brassói tudósítója miért találta még is fel ezt az ordító valótlanosságot, azzal mindenki azonnal tisztában lehet, ha meg tudja, hogy kik ennek az urnak a barátai és minő kapcsolatok irányítják az ő ugynevezett ujságírói munkálkodását.

Súlyos nézeteltérések merültek fel a kisantant-konferencián

Benes és Nincsićs nem tudtak megegyezni a bolgár kölcsön ügyében

BLED. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kisantant konferencia — amint az előrelátható volt, — nem végződik az a tökéletes egyetértéssel, amelyet ezek az államok hangoztatni szeretnek. A legsúlyosabb nézeteltérés Nincsićs és Benes között merült fel a bolgár kölcsön

ügyében, mert Jugoszlávia rossz néven veszi Csehszlovákiától, hogy a népszövetségi tanácsban a Bulgáriának nyújtandó kölcsön mellett szavazott.

A jugoszláv királyné és Péter trónörökös tegnap Blédébe érkeztek.

A latin népek egy ellennépszövetséget akarnak alakítani

A brazilai kormány párisi sajtóreferense nyilatkozik a Brassói Lapoknak

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ha a genfi helyzet Brazília és Spanyolország visszavonulásával tisztázódott — most már semmi akadálya, hogy Németország szeptemberben állandó helyet kapjon a tanácsban — a szima létében vesztetett a Népszövetséget, s a népszövetségi eszmét. Hogy milyen súlyos következményeket vonhat maga után a genfi szakítás, az kitűnik a brazilai kormány párisi sajtóreferensének nyilatkozatából, aki a brazilai kormány jövő megatartásáról, s az okokról, melyek a visszavonulásra bírták a Brassói Lapok tudósítójának a következőket mondotta:

A népek joga

— Amikor a népszövetségi eszme a megvalósulás stádiumába jutott, Brazília is azt tehette volna, amit az Egyesült Államok. Egyszerűen távol maradhatott volna, kijelentve, hogy ez az ügy első sorban a háborúskodó európai államokat illeti. Am Brazília ekkor még hitt a népszövetségi eszmében, hogy egy világ-szövetség alkotandó, amelyben nincs kis és nagy nép, amelyben az emberi jogok után a népek is egyenjogúságot nyernek. Brazília teljesen érdektelenül, minden hátsógondolat nélkül lépett be a szövetségbe.

— Márciusban, midőn Brazília mátkacsul megmaradt álláspontja mellett önzéssel vádolták meg a brazilai kormányt. Holott nem tett egyebet, mint az igaz nép

szövetségi eszmét védte és egyenlő népi jogát érvényesítette. Vajjon

népszövetség-e az, melyben az európai államok akarnak dominálni és utolsó helyet hagyják az Európán kívüli hatalmas államoknak.

Brazília a világ legbékésebb állama. Harmincnégy esetben vitte döntőbíróvá elé a vitás ügyeket, s mindig alávetette magát a döntésnek. Jogát nem önzésből érvényesítette, de mert a Népszövetség ki szélesítését és igazi szerepének betöltését akarta.

— Nyilván azt lehetett volna várni, hogy az európai államok vitás ügyekben épen azon államok ítéletét hallgatják meg, melyek a legtávolabbiak és a legérdektelenebbek, ehelyett ép az ellenkezője történt, minthogy még csak meg sem kérdezték.

— Márciusban Genfben négy európai állam a Népszövetséget egy fajt áccompit elé állította. Ahoz nekünk semmi közünk, hogy Németország, Anglia, Franciaország, Olaszország egymásközt Locarnoban egyezséget kötöttek, de minő jogon ígérték meg Németországnak, a mi megkérdezésünk nélkül, hogy állandó helyet biztosítanak neki a tanácsban? Micsoda Népszövetség az, melyre pár hatalom diktálja rá akarátát.

Nem a népszövetséget kellett volna alárendelni Locarnonak,

RHEUMA
KÖSZVÉNY
GYÓGYHELYE

RÖSTYÉN

a világon páralianul áll. Jó polgári pénzlo napi 50 csehi koronától feljebb. Felvilágosítással szolgál

Mg. Ph. L. SINGER, Timisoara II. Str. P. Tegle No. 2

Ki nem utazhat, az használaton RÖSTYÉN Iszap-házikuról. Eredeti püstyéni Iszappakolások dr. Herfurth — dr. Fabritius s sanatóriumában kaphatók.

Brassói főlerakat: KRAFFT és HERBERT drogéria. Pi. Qa. iszapkecska használatra kész gamma-kompress minden gyógyszerárban és drogériában kapható.

de a locarnoi szerződést kellett volna beleilleszteni a népszövetség szellemébe.

Itt elvről van szó és nem önző elsőbb ségi kérdésről. Brazília nem ellenezte, hogy Németország állandó helyet kapjon a tanácsban, csak azt nem engedhette meg, hogy egyedül foglaljon ott helyet. Brazília már 1921-ben beadta kérését s 1923-ban megismételte. Itt nemzeti becsületről van szó.

Európában azt hiszik, hogy Brazília egy hatodrangu állam. Nos, tudják meg hogy Brazília az európai államokkal egyenlő erejű és hatalmu. Ha ugy benépesül, mint Franciaország, 600 millió lakosa lesz a cukor, kakaó, rizs, kávé, gyapot hazájának. Vajjon mi vagyunk felelősek a szakításért, ha minket semmi bevesznek? Vajjon önzésből csinálunk Genfben reklámot? Mi mindent elkövettünk, hogy a Népszövetség keretén belül érvényesítsük jogainkat. Magukra vessenek az európai államok, ha arra kényszerítenek bennünket, hogy Spanyolországgal és a délamerikai államokkal megalkossuk

a latin népek ellennépszövetségét.

Mit keressünk a genfi Népszövetségben, amikor ott helyünk utolsó, véleményünket pedig semmi beveszik. B.

Tíz jó eredeti magyar könyvet rövid ideig leszállított áron hozunk forgalomba. Bővebbet mai hirdetésünkben.

Az orosz kérdés vitája az angol alsóházban

LONDON. Az alsóház vitája az orosz kérdésben június huszonötödikén kezdődött meg. — Balfour felsőházi beszédében hangoztatta, hogy az orosz munkások négyszázezer font sterlinget gyűjtöttek volna össze rövid időn belül az angol sztrájkolók segítségére ha a sztrájk hamarosan nem szűnt volna meg.

A chicagói eucharisztikus világkongresszus vasárnap nyílik meg

NEWYORK. A chicagói eucharisztikus világkongresszusra utazó bibornokok vonatát utközben a nép mindenütt viharos lelkesedéssel fogadta. Chicágóba megérkezve, Mundelaim kardinális az amerikai püspöki kar élén fogadta a megjelent egyházfejedelmeket. Az eucharisztikus ünnepélyre a világ minden részéből különvonalokkal érkeznek a vendégek százezrek. A kongresszus megnyitása vasárnap lesz.

Most jelent meg!

Könyvujdonság!

Most jelent meg

BETTAUER: A VÉRZŐ SZERELMES * Ara: 240 lej

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

Még mindig nem oldották meg a francia kormányválságot

Herriot még nem nyilatkozott, hogy résztvesz-e az új kormányban?

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A francia kormányválság megoldása érdekében szakadatlanul folynak a tárgyalások, mindezek azonban minden látható eredmény nélkül. A megbeszélések Briand, Herriot és Poincaré között tegnap késő éjszakáig és ma egész délelőtti folytak, azonban aligha fognak megegyezésre vezetni, mert képtelenek megegyezni a nemzeti egység kabinetének a megalakításában. A legtöbb reggeli lap véleménye is az, hogy lehetetlen Herriotnak olyan kabinetben résztvenni, amelynek Poincaré is tagja.

Tegnap délből híre járt, hogy Herriot a köztársasági elnökkel folytatott hosszas tárgyalás után kijelentette, hogy

elfogadja a kormányalakításra vonatkozó ajánlatot, később azonban visszavonta ezt a kijelentését, mire Briand is kijelentette, hogy nem vállalja a kormányalakítást. Briand nézete az, hogy a kormányalakításra Herriot a legalkalmasabb.

A radikális párt is ülést tartott tegnap, amelyen kimondotta, hogy teljes a bizalma a baloldali köztársasági koncepció iránt, amelyetől elvárja, hogy a pénzügyi szanálás művét demokratikus szellemben viszi keresztül. Ha Herriot megalakítaná a koncentrációs kormányt akkor az a radikálisok, a köztársaságiak, a szocialisták és a középpártiak bevonásával történne meg.

Merénylet készült Kemal pasa ellen

KONSTANTINÁPOLY. Szmirnából érkezett jelentés szerint az ottani hatóságok összeesküvés fedezték fel Kemal pasa ellen. Több letartóztatás történt, akik között több előkelő politikai személyiség is van. A rendőrség igen sok bombát és fegyvert kobozott el.

A merényletről a következő hivatalos jelentést adta ki a Török Távirati Iroda:

A rendőrség összeesküvést fedezett fel Szmirnában Kemal pasa ellen. A merényletet Kemal odaérkezésekor akarták végrehajtani. A bűnösöket az elnök érkezésének előestéjén letartóztatták, s a megejtett házkutatások során leveleket, fegyvereket, és bombákat foglaltak le. A vizsgálat eddigi eredményei szerint az összeesküvésbe több ellenzéki képviselő is bele van keverve. Az összeesküvés miatt országszerte nagy a felháborodás.

Gelencze közbirtokossága közgyűlés elé viszi a svájciak visszaéléseit

GELENCE. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A hatósági végzésekkel, amelyek a svájciak jogtalan erdőkiirtelésének véget vetettek, még nem fejeződött be a Brassói Lapokban ismertett s középkorba illő történet. Megírtuk, hogy a társaság most egyezkedni próbál s mint értesültünk, csütörtökön a cég nevében megjelenő dr. Bajkó Zsigmond újabb gyűlést tartott, a közbirtokossággal, hogy azza egyezségre juthasson. A közbirt. körében oly nagy az elkeseredés a cég ügyészevel, dr. Tusával szemben, hogy az jobbnak látta, ha a gyűléstől távol marad, és ezt az elhatározását csak helyeselni lehet.

A gyűlés izzó hangulatban nyílt meg és tisztán csak Bajkó dr. tapintatának köszönhető, hogy annak sima lefolyását biztosítani lehetett. A hangulatra jellemző, hogy az elnöklő János Lajos kénytelen volt arról tenni jelentést, a gyűlésnek, hogy a gyűlés napjának reggelén véletlenül fültanuja lett egy olyan beszélgetésnek, amelyben többen a közbirtokosság tagjai közül arról tárgyaltak, hogy ha a község nem jut hozzá pénzhez, akkor a közbirtokosság vezetését egyszerűen agyon kell ütni.

A közbirtokosság Tusa dr.-nak tudja be, hogy a birtokosság jogos érdekeinek kiejnylítése ilyen hosszan húzódik; hogy a közbirtokosságot valóban tényekkel akarta megtervezteni, így letagadta az ugynevezett orszolai egyezséget, amelyet pedig a közbirtokosság egyes tagjai olvastak is. Mr. Héjja jegyző tett jelentést. Dr. Jancsó indítványára a gyűlés azt határozta, hogy a közbirtokosság újabb vizsgálat tárgyává teszi a cég követeléseinek és a birtokosság igényeinek mértékét, mert Jancsó dr. szerint a közbirtokosság igénye ma már több millióra rug. Az értekezlet ennek az indítványnak megvalósítására bizottságot küldött ki és azt határozta, hogy végleg a július elején tartandó közgyűlés dönt ebben a felháborító ügyben.

Véget ért a sepsiszentgyörgyi dohánygyári sztrájk

SEPSISZENTGYÖRGY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok eddig több ízben mutatott rá arra a lehetetlen helyzetre, amelyben a sepsiszentgyörgyi dohánygyári munkások kénytelenek voltak élni. A munkások és az igazgató közötti helyzetnek az lett azután a következménye, hogy maga az igazgató kergette sztrájkba a munkásságot. A munkásság nem szívesen folyamodott ehhez az eszközhöz, de a nyomor kényszerítette őket rá.

Tegnap délből dr. Crisan Zaharie prefektus megkezdte a békéltetési tárgyalásokat és azt sikerre is vitte. A békéltetési tárgyalásokon a prefektus meghallgatta a munkásság jogos panaszait és követeléseit, mely után felkérte a munkásságot, hogy fogjanak munkához, mivel ő garantálja azt, hogy a munkásság ezen túl tisztességes bért fog elérni. A munkásság biztató ígéretet kapott arra nézve is, ami különben legsarkalatosabb követelésük volt, hogy visszaállítják a szakmabért, illetve a munkateljesítmény után járó fizetést.

A munkások csütörtök reggel valóban felvették a munkát és a déli órákban megjelent a gyártelepen Jordachescu sziguranca főnök, aki ellenőrizte, hogy a megegyezést mindkét fél komolyan betartja-e.

Megírtuk a munkásság bérharcával kapcsolatban azt is, hogy a dohánygyári munkások Bukarestbe egy küldöttséget menesztettek, amelynek visszatéréseig a munkásság mindenestre tartózkodik bár minemű kijelentésre, mert nem akarnak az események elé vágni.

Románul tanulók,

vagy tanulni szándékozók, csak a Dr. Dávid György-féle román nyelvtant, valamint a hozzávaló nagy szótárt fogadják el, mert ezek segítségével lehet a legjobban és a leggyorsabban megtanulni románul. Kaphatók minden könyvkereskedésben. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megfelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosán átján is feladhatók.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla
A Brassói Lapok nyomdávállalatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányának ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Hétfő, június 21.

Kath.: Ganzagai Alajos. — Prot.: Alajos Görög: Julián vt. — Izr.: 5686. Thamusz 9. — Muzulmán nap-tár: 1344. év Dzsiul-Hedzsé hónap

10. napja. Kicsük-Bajzám (Kisbajzám) ünnepe. — A nap: 4:32—20:03.

Kedd, június 22.

Kath.: Paulin püspök. — Prot.: Paulina. — Görög: Ozséb pk. v. tanu. — Izr.: 5686. Thamusz. 10. — A nap: 4:32—20:03. — A nap 6:30

órakor a Rák jegyébe lép. A nyár kezdete. — A hold: holdtölte 25-én 18.41 órakor. — Időjárás: Vátozó felhőzetű, egy-lore még mérsékeltlen meleg, csöke hajló idő, később hűsüljedés valószínű.

Mozik műsora:

Szombat | Modern: Az éjjeli lepké tragédiája.
Vasárnap | Opolló: Tízparancsolat.

— **Bagnolesbe utazik a király.** Bukarestből telefonálják, hogy a Lupta értesülése szerint Ferdinánd király július közepe táján Bagnolesbe utazik. A királynő azonban az országban marad s a nyári hétéket Szovátn, majd a constanzai tengerparton tölti.

— **Cristea Miron patriarcha Marosvásárhelyen.** Marosvásárhelyről jelentik: Cristea Miron patriarcha tegnap óta Marosvásárhelyen tartózkodik, főleg, hogy itt lakó rokonait meglátogassa. Megnézte a különféle városi intézményeket, valamint a görög keleti katedrális templom építését. A nevét viselő árvaházat is meglátogatta majd a városban sétakocsizást tett. Az egyházfejedelem tapasztalataival nagyon meg volt elégedve.

— **Gyóni Géza halálának tizedik évfordulója.** Budapestről táviratozzák, hogy Gyóni Géza halálának tizedik évfordulóján, 1927. június 25-én szülőfaluja Gyón és Szarvas, ahol iskoláit végezte, emléktáblát állított számára. Gyóni Géza akl eddig Szabadkán, Sopronban és Békéscsabán van emléktáblája.

— **Eltűnt gimnazista.** Nagybányai tudósítónk jelenti: Weisz, Ganz villanygyári főpénztárnok 14 éves gimnazista fia, előltti szegyenérzetében, hogy az évrő vizsgán megbukott, hazulról eltávozott s azóta nyoma veszett. A kétségbeesett szülők keresetik.

— **Öngyilkos budapesti csemegekereskedő.** Budapestről jelentik: Kaszab Dezső Erzsébet-köruti csemegekereskedő a Dunába ugrott. Zilált anyagi körülményei kergették a halálba.

— **Könyvújdonáság Szántó Györgynek a tatárjárás idejéből merített magyar történelmi regénye: a »Bábel tornya« néhány nap mulva megjelenik, rendkívül szép kiállításban, finom papíron. 304 oldal, 150 lej. Kiadja a Brassói Lapok Könyvosztálya.**

— **Elmarad a Budapest-Temesvár városközi mérkőzés.** Budapestről táviratozzák: A Sporthírnap értesülése szerint a Budapest-Temesvár városközi mérkőzés elmarad, mert pénteken estig nem érkeztek meg a vízumok, mire az MLSz lemondta a mérkőzést. Más alkalommal azonban, ha a vízumok idejében megérkeznek, haitandó válogatott csapatot küldeni Temesvárra.

— **Betörés a Zajzoni úton.** Ismeretlen tettesek a tegnapi nap folyamán betörték Zakel Artur Zajzoni-ut 6. számú alatt levő lakásába, ahonnan tízenhét ezer lej értékű ruhaneműt és egyéb berendezési tárgyat vittek el. A nyomozás folyik.

— **Uj rendőrönök Máramarosszigeten.** Máramarosszigetről jelentik: Repka rendőrönök áthelyezésével a belügyminiszter Popoviciu Izidort nevezte ki Máramarossziget rendőrönökévé. Popoviciut megelőzte jó hírneve. Az új rendőrönök jól beszélik magyarul, erdélyi származásu, legutóbb Marosvásárhelyen szolgált a rendőrség kötelékében, ahol osztatlan szerelethez és tiszteltetnek örvendett. A máramaroszigeti közönség reméli, hogy most már az igazság hajnalra virrad az eddig sokat szenvedett lakosságra.

— **Poruljárt vesztegető.** Tegnap, pénteken délután a törvényszéki palota előtt Serban Virgil rendőrkomiszár fel akarta tartóztatni Tg 11 számú autót, amelyről megállapította, hogy a megengedettnél jóval nagyobb sebességgel halad, ami már csak a pénteki hetivásár nagy forgalma miatt sem volt tűrhető. Megakarták állítani az autót, az azonban tovább robogott. Serban komiszár autóból szállt ki a Kapu-ucca felé üldözőbe vette a száguldó kocsit, amelyet sikerült is utolérnie, annál is inkább, mert a Kapu-uccai torlódás miatt az autónak is lassítania kellett a menetét. A Tg. 11 számú autó tulajdonosát, Socol György, tárgovistét lakost azonnal felvitte a rendőrségre, ahol meg nem engedett sebes hajtás miatt háromezer lej pénzbüntetésre és harminc napi elzárásra ítélte. Socol látszólag megnyugodott az ítéletben, később azonban arra akarta rábírni Serban komiszárt, hogy az ítéletet ne legyen át végrehajtás céljából a járásbíróshoz. Ezért a szolgálatért ezer lejjel akarta megvesztegetni a komiszárt, aki azonban most már Socol ellen megtette a feljelentést megvesztegetés kísérlete címén is.

— **VI. Mohamed mérgezés áldozata lett.** Budapestről jelentik: Szanremói hírek szerint VI. Mohamed nem halt meg természetes halállal, hanem Rasad pasa udvari főorvosával együtt mérgezés következtében hunyt el. Valószínűleg Zeki bej mérgezte meg őket.

— **Párisban újból emelkedett a kenyér ára.** Párisból táviratozzák, hogy június huszonharmadikától kezdve a kenyér árát két száztizenöt centimesről kétszázharminc centimesre emelték.

— **Volt losonci diákok husz éves találkozója.** Felhivom tanuló társaimat, akik 1906-ban a losonci állami főgimnáziumban tettek érettségi, hogy a 20 éves találkozó előkészítése céljából közöljék velem címüket és részvételi szándékukat. Dr. Dortsák Lajos, Losoncz.

— **Magyar hegedűművész sikere Angliában.** Londonból jelentik: Szigeti József magyar hegedűművész tegnap előtt itt hangversenyt adott, melyről az egész angol sajtó a legnagyobb elismerés hangján ír. A fiatal művész Hubaynak Vecsey után legragyogóbb tehetségű növendéke, sőt tónusának mindent magával ragadó heve és mélysége dolgában Vecseyt a világ mestertől is múlja. Szigeti évek óta Genfben tartózkodik, mint az ottani zeneakadémia professzora.

— **A jövő évi eucharisztikus kongresszus.** Chicagóból hivatalosan közlik, hogy a huszonkilencedik nemzetközi eucharisztikus kongresszust Sidneyben (Ausztrália) tartják meg.

— **A kath. majális holnap és hó 20-án** a Kis Honteruson való megtartására minden előkészület megtörtént, a kivonulás tehát kedvező idő esetén meg lesz. A gyűlékezés reggel 8 órakor van a kath. elemi iskola udvarán, ahol szil. mise is lesz. A menet, melyben minél több felnőttnek részvétele is föltétlenül kívánatos, háromnegyed 9 órakor indul. A szívesen látott nagyközönség ki és beszállításáról az autovállalatokon kívül a közúti vasut rendes és különvonatai fognak gondoskodni. Katonazenéről és a lehető legjobb étel és italok olcsó kiszolgáltatásáról gondoskodás történik.

— **Megváltozott Mádéfalva állomás elnevezése.** Mádéfalva állomás nevét június hó 16-tól kezdve Petru Bares-re változtatták, egyúttal a Brassó—Mádéfalva 233 mozgóposta elnevezése is Brasov-Petru-Bares 233-ra változott.

Gondozd gyermekedet

és nyáron is óvjad hüllésektől. A brassói Foith cég ruháscikái és sapkái hideg napokon megvédik a gyermek testét anélkül, hogy elpuhítanak. Emellett jól illenek a testhez, tartósak és olcsók is.

Kormányhatóságilag engedélyezett nagyjértékű sorsjáték !!

A nyeremények mindenemű illetékmentessége garantálva.

Tehát netto 100 lej-ért

Főnyeremény: egy 6 üléses, 50 lóerős „Benz-Manheim” luxus autó.

II. nyeremény: 25.000 lej készpénz.

III. „ 10.000 „ „

IV. „ 5.000 „ „ 2338

V. nyeremény 100 nyeremény a 100 lej, összesen: 10.000 lej.

Sorsolás helye: Cluj-Kolozsvár, Primária-városháza.

Sorsolás ideje: 1926. július 15, délután 3 óra.

Sorsolás eredménye a Brassói Lapokban is közölve.

Sorsjegyeket postán is küld 109 lej 25 bani előzetesen beküldött összeg ellenében a sorsolást rendező: **Kolozsvári Gazdák Hitelszövetkezete Cluj, P. Cuza-Vodă 10 szám alatt,** valamint kaphatók:

Brassóban: Elekes Hirlapiróda, Hertz Arthur Strada Sfântu Ioan 17.

Érettségire,

középiskolai magánvizsgákra osztályösszevonással is a leggyorsabban készít elő a **Zsoldos tanintézet**

Budapest, VII. Dohány-u. 94. Teljes anyagi felelősség.

Hirdessen a Brassói Lapokban!

Nyári bevásárlási utamból hazatérve, a legújabb és legszebb párisi és bécsi divatelméket hoztam.

Tekintse meg a kirakatunkat.

ASCHER TESTVÉREK

BRASSÓ KAPU-UTCA 5.

7518

— **Telefon összeköttetés lesz Románia és Csehszlovákia között.** Szatmárról jelentik: A terménykereskedők egyesülete kérte a kormányt, hogy Csehszlovákiával közvetlen telefonkapcsolatot létesítsen. A kérést a kormány teljesítette, s a műszaki közegek már megkezdtek a közgazdasági szempontból óriási fontosságú vonal kiépítését.

— **Szolgálatos gyógyszerértárak.** Junius 19-től július 3-ig az éjjeli, déli és vasárnapi szolgálatot Schmidt Károly, Medve-gyógyszertára Arvaház-ucca 1 szám alatt és Tulliu György Sz. Mária gyógyszerértára Prinz Carol-ucca 38 sz. alatt látja el.

— **A világ legnépesebb városai.** Budapestről jelentik: A most megjelent statisztikai adatok szerint a világ legnagyobb városa Newyork. Lakossága 9 millió 25000. Utána sorrendben így következnek a világ városai: London 7 millió 616,000, Páris 4 millió 412 ezer, Berlin 4 millió 11000, Chicágó 2 millió 762 ezer, Tokió 2 millió 304 ezer, Filadelfia 1 millió 550 ezer, Bécs 1 millió 860 ezer, Budapest 1 millió 223 ezer lakóssal. Eszerint Budapest lakosságra nézve a világ nyolcadik városa.

(*) **Bánky Vilma** ki akarják utasítani Amerikából. Megoldották a beszélő film problémáját, Szovjetországból is vannak párnák, Douglas Fairbanks Európában, Csendőket Szudánban, A sokférjű filmstar, A cenzura engedélyezte a »Főhadnagy ur a feleségem«-et, Pola Negri emlékiratajn dolgozik, Adolphe Menjou válik, Az örök fiatalember titka, Pardon de szőbb vagyok, A brumerhanghi Dzsungel titka, Szerkesztő ur kérem, Grafológia, A bajnoki verseny végeredménye, Film hírek, Szerkesztői üzenetek, Filmszínészpályázat és új Filmszenáriumi pályázat van a Film Riport ma megjelent, gazdagon illusztrált legújabb számában, amely kapható minden újságárusnál.

(*) **Orvosi hír.** Ifj. dr. Flechtenmacher Károly sebész-nőgyógyász, külföldi tanulmányutjairól visszatért. Rendei (hétköznapon) 12-1 és 2-3, Arvaház-ucca 14-1. (Telefon 259 sz.)

(*) **Pénzügyminisztériummal teljes egészében illetéktelen nagyjértékű sorsolás.** Kolozsvárról jelentik: A Dévai Róm. Kath. Népszövetség egyik patronusától anyagi helyzetének javítására egymillió forint értékű képviselő Benz-Manheim védjegyű luxus autót kapott és tekinthető a nagy pénzkriszise, szabályszerű miniszteri engedélyekkel a Kolozsvári Gazdák Hitelszövetkezete Cluj, P. Cuza-Voda 10. rendezésében kisorsoltatjuk.

A Kolozsvárt lezajlott eddigi sorsolások a legkorrektebb alapon folytak le, a közönség csakis az illeték miatt volt fennakadva, ennél a sorsolásnál azonban minden félreértést kizáróan reá van vezetve a sorsjegyre: »Nyeremények illetékmentességét garantáljuk.« Ez már beszéd, így mindenki megkísérülhet szerencsésé, hogy tisztán a véletlen közbejárásával netto 100 lejért, nagy értéket képviselő tárgynak birtokába jusson. Sorsjegyeket városunkban is árulnak.

**1 kg. hochglanz massa 40 lej
1 kg. barna massa 60 lej**

Megrendelésre utánvétellel küldi
iparvállalat Oradea, Cogălniceanu-utca 2
Mintákat díjmentesen küldünk. 7510

Dáma

Női ruha áruház

Cérna-utca 7.

Divatos nyári ruhák, blousok, pongyolák feltűnő olcsó árban. Gyászuhanak 4 óra alatt készülő szülnék. 0-0-0-0-0

Akik utaznak, vagy egyéb körülmények folytán kénytelenek magukat perjei nyelvtudás nélkül románul megértetni, vegyék meg a most megjelent kis román-magyar és magyar-román zsebszótárt. Nélkülözhetetlen segédeszköz. Mellényzsebben is elér. — A két kötet 60.—lej. Kiadta a Brassói Lapok könyvosztálya. Kapható mindenütt.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szombaton: Hármacskán.
Vasárnap: Tul a nagy Krivánon. Operett.
Hétfő: Marika.
Kedd: Alexandra. Karácsonyi Ili felléptével.
Szerda: Alexandra. Karácsonyi Ili felléptével.
Csütörtökön: Éva. Karácsonyi Ili felléptével.
Pénteken: Tolvaj. Forgács Sándor fellépésével.

— Karácsonyi Ily az Alexandrában. A jövő hét szennációs színházi eseménye kétségszerűen Karácsonyi Ily fellépése lesz. A kolozsváriak kedvelgetett primadonnája a jövő héten kedden és szerdán az Alexandrában, csütörtökön este pedig az Éva című operettben fog fellépni.

— Hármacskán. Pierre és Sergei V. elmés operettjét mutatja be ma este másodszor a magyar színház. A francia szellem és ötletesség ragyogó színben vonulnak át a cselekményen, amelyhez simulékony, hangulatos zenét írt a szerző. Az operett két este van műsoron, s bizonyos, hogy a közönség sokat fog tapsolni a kitűnő szereplőknek. Igen hálás szerephez jutottak: Halmos Mici, Gálfi Annus, Gál Piri, Orvössy Géza, Hevessi Miklós, Csóka József, Felhő Ervin, Földes és Révész.

Tul a nagy Krivánon. Farkas Imre bájos, szép zenéjű operettjét eleveníti fel a színház vasárnap este. Mindenki emlékszik még arra a nagy sikerre, amit ez az operett aratott. Azóta minden évben találkozunk vele s örömmel üdvözljük mintegy olyan jó ismerőst, aki kellemes hangulatba ringat bennünket 3 órában keresztül egy estén.

A Tul a nagy Krivánon főbb szerepeit a következők játsszák: Gálfi Annus, Halmos Mici, Gál Piri, Orvössy Géza, Ross Jenő, Szabó Gyula, Csóka József, Felhő Ervin, Hevessi Miklós.

MEZŐGAZDASÁG

Terméskilátások Nagyvárányán és környékén

Az őszi és tavaszi buza és rozs bőségre nyújt kilátást és minősége kiválóan mutatkozik. Ha azonban az időjárás rövidesen napfényre nem változik, attól lehet tartani, hogy az egész vetés megdől. A kukorica szépen fejlődik, valamint a zab is. Takarmánynemű annyira bőségre mutat, hogy ami évek óta nem történt, nagyobb kivételre is számítani lehet. A szőlőnél a gazdák csak féltermésre számítanak. A gyümölcs-termés az idén a gazdáknak nagy csalódást okozott. Bár helyült látni megrakott alma fákat, mindamellett a termés a helyi szükségletet sem fedezi, nemhogy, mint eddig minden évben történt, export céljára is elegendő terméket volna. Jó idő termésre kilátás van ép úgy gesztenyére is, amely most indul virágzásnak. Zöldsejtneművel a koltói és katalini lakosság látja el a várost. A városi lakosság nincs áthatva a többtermelés szükségességétől. Drágán vásárolja inkább a zöldséget, ahelyett, hogy saját, jókora kertjét termelés céljára kihasználná.

(—) Hanyatlának az állatvásárok Szatmáron. Szatmárról jelentik: A mai állatvásáron a felhajtás igen gyenge volt. Kivételre alkalmas szarvasmarhát nem hoztak a piacra. Vevő sem jelentkezőtt. Még helyi fogyasztásra is csekély a felhozatal. A marhaárakban némi esés vehető észre. A mézárások harmincezer lejtért kilónként vásárolhattak. A sovány sertésruhban nem volt üzlet. A terménypiacon rossz idő és a jelentéktelen felhozatal miatt az árak fölfelé menő tendenciát mutattak. Különösen a búzában volt árszilárdulás.

1. Gabona, gumós és szálak takarmány piac.

Békés.

Brassó. per 100 kgr. lebben: Buza 1000—1100, rozs 650—670, sörárpa 600—620, takarmányárpa 520—550, zab 600—660, Gabonafélékben ezidő szerint kanya a kereslet, ellenben fehér bab, kendermag és repce keresve. szemes tengeri 570—600, fehér bab 600—650, szénalaz 140—200, szalma laza 120—150.

Székelvudvarhely. per 100 kgr. lebben. Buza 900—1000, rozs 560—600, szemes tengeri 600—630, szénalaz 146—150.

Külöld.

Bécs. per 100 kgr. beleértve áruforg. adó, vám nélkül. Buza 46.50—51, rozs 25—26.50, sörárpa 35—38, takarmányárpa 25—27, zab 29—30.50, szemes tengeri 22.50—32.

Prága. per 100 kgr. cs. kor. Buza 222—230, rozs 136—180, sörárpa 144—152, takarmányárpa 132—135, zab 145—149, lenese 450—560, szemes tengeri 104—115, fehér bab 130—170, szénalaz 72—74, szalma laza 43—47.

Zágráb. Dinár per 100 kgr. Buza 280—316, rozs 175, takarmányárpa 155—160, zab 190, szemes tengeri 137.50, fehér bab 140—170.

II. Békési állatvásárok.

Brassó. Lebben. Exportörök kilója 27—30, sertés kilója 42—46, igás ökör dr. 8000—12000, 16 darabja 4000—12000, luxus 16 drbja 14000—20000.

Székelvudvarhely. Export ökök párja 35000—45000, igás ökör párja 18000—24000, igás 16 párja 10—24000, luxus 16 párja 32000—40000.

Külöldi állatvásárok:

Bécs. Központi marhavásár Szt. Marx. Arak kgr-ként. osztrák S. Hízott ökör 1.50, ökör 1, bika 1.20—1.35, tehén 1—1.35, vágó marha 0.78—0.85, bivaly 0.80, hízott sertés 1.80—2.00, hus sertés 1.0.70—2.15, élő birka bőrrel együtt 1—2.20.

Prága. Arak Kc. per kgr. ökör 3.60—7.25, ökör I. 7.50—7.80, bika 5.10—6.50, tehén 3.75—6.50, üsző 7.25—8.25, sertés 10.75—11.50.

Budapest. A hét folyamán mindössze csak jó marhát exportáltak Ferencvárosban és pedig 52 darabot olaszok részére Jugoszláviába és 14 darabot Komáromba. Ausztria részére a rossz bécsi vásár folytán a héten egyetlen egy vágómarhát sem vásároltak a ferencvárosi piacon.

Hízott sertés üzlet. Hétfőtől péntekig bezárólag 11975 sertést hajtottak fel a ferencvárosi vásáron, melyből 10650 eladott és 1325 darab eladatlanul visszamaradt. Csak a hétfői vásáron közel 6000 darab sertés volt felhajtva, mindamellett a sertések változatlan árak mellett eladhatók voltak. A hét folyamán azonban a további nagy felhajtások következtében a hízott sertés üzlet elanyhult és az elsőrendű zsirsértések 500—1000, a gyengébb minőségű sertések pedig 1000—1500 koronával olcsóbbadtak.

A husüzletben beállott nagyobb áresés lehetővé tette a húsexportüzletet és a hét folyamán néhány vágó hus Bécsbe exportáltatott. A hasított sertés exportúzi változatlanul csendes, a forgalom a hét folyamán csekélymértű volt.

Zágráb. árak dinár, per kgr. Ökör I. 9.50—10.80, ökör II. 8—8.50, ökör III 6—7.50, tehén I. 8—10, tehén II. 8—8.50, tehén III. 7—7.50, üsző I. 7.50—8, üsző II. 5—7, bika 8—9, sertés hízott 12, sertés sovány 9—süldő 1 évig 8—10, nehéz 16 darabja 8000—15000, igás, könnyű 16 darabja 5000—8000, vágó valóság 16 kgr. 1.50—2.

Piaci árak lebben, per kgr.

Brassó. Marhahus levesnek 32—34, marha hus pecsenyének 45—48, sertés combja 56, sertés karaj 64, zsír szalonna 66—68, zsír 84, tojás darabja 2.50—2.90, csirke párja 70—120.

Székelvudvarhely. Marhahus levesnek 36, marhahus pecsenyének 36, sertés combja 46, zsír szalonna 58, tojásnak darabja 2—2.20, csirke párja 70—100.

SPORT

(x) Vasárnapi sportprogram. A tavaszi bajnoki idény egyik legfontosabb mérkőzése a BMTE Brasovia mérkőzés fog a Brasovia pályán lefolyt. Az MTE múlt év őszi győzele formában kezdte meg a bajnoki szezon és mindjárt elérte több mérkőzést elvesztett gyenge ellenfelek ellen. A munkáscsapat később mind inkább javuló formát mutatott és épen a legjobb brassói csapatok ellen ért el jó eredményeket. A Coltea és Brasovia ellen döntetlenül játszott és az Olympia fellett sikerült győzelmet aratnia. Ezen időponttól kezdve egyetlen érvényes bajnoki mérkőzést sem veszített el. Ha a csapat ismét kijátssza az utóbbi időben mutatott álfandó formáját, erős ellenfele lesz a Brasovának. A mérkőzés délután 6 órakor kezdődik, azt megelőzőleg délután 4 órai kezdettel az MTE és Brasovia ifjúsági csapatai játszik le esedékes bajnoki mérkőzéseiket.

»MODERN«

MOZGO

Szombat, vasárnap:

Szenzációs kalendár-film ujdonság.

„Az éjjeli lepke tragédiája”

A főszerepben: Claire Lottó, Albert Steinrück.

Ezenkívül 3 felv. új FATTY vigjáték.

Hétfőtől a legjobb Harry Liedtke és Eszterházy Ágnes grófnő film:

Igazság és becsület

lesz vetítve.

»APOLLO«

MOZGO

Szombat, vasárnap, hétfő:

„Tízparancsolat”

Monumentális filmremek 10 felvonásban.

Kibővített zenekarral, 50 tagú kórusral. A film külön szenzációja az eredeti berlini német feliratok, amely emeli a fényt és díszet ennek a film kolosszusnak, az 50 tagú kórus aláfestése, a bánat, a rabszolgaság, a feltörő szabadság, a bűnbocsánat színbolmárának.

A vasárnap délelőtti ifjúsági előadás keretében Gál Zoltán, Fehér Sándor, Sára Nándor, Weiszfeiler József, Hegedű vonósnégyes fog hangversenyezni.

Jön!

Ketten keresnek egy papot.

Szenzációs vigjáték ujdonság.

Világos, száraz, 100—150 négyzetméter kiterjedésű

raktár,

vagy pincehelyiséget

keresünk bérbe. Cim a kiadóhivatalban

A Brassói Lapok hirdetéseit naponként százezer ember olvassa

KÖZGAZDASÁG

Milyen feltételek mellett bocsáthatna ki a jegybank újabb bankjegyeket?

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától) Egyes lapok a kormányhoz arról a tervéről számolnak, be, hogy a Nemzeti Banktól újabb három milliárd lej értékű bankjegy kibocsátását fogja kérni, hogy ezzel könnyítse meg az új termés forgalombahozatalának finanszírozását. Ha igaz ez, a hír, jme ide vezetett az a sok tanácskozás, mit a lej stabilizálásáról folytattak. Szinte lehetetlen, hogy a lej értékátandósítása helyett a bankjegyforgalom határának három milliárd lejes emelése következze be.

A kérdésnél azonban disztigálni kell és különbséget kell tenni az eddigi jegy kibocsátás között, melyet az állam szükségleteire és magánszámla javára bocsátottak ki s melyet a jelenlegi legmagasabb határral lezártak, valamint egy esetleges újabb jegy kibocsátás között, melynek teljes arany és aranydevizafedezete volna. A régi kibocsátás a jelenlegi megszabott határral megtartaná a mai fedezetét. Mindenki egyetért ebben, hogy a fedezet alapján nem lehet kibocsátani újabb bankjegyeket. Ha a kormány a Nemzeti banktól három milliárd lejnyi új bankjegyet kér, és pedig nem az állam szükségleteire, hanem kereskedelmi célra, ez mégis azt jelentené, hogy a bank jelenlegi fedezetét három milliárd papír lejjel felhigítanák. Újabb infláció állana tehát be, bár az új kibocsátásnak kereskedelmi értékpapároiban fedezete lenne.

A mostani bőtermés azonban újabb problémát vetett fel, sokkal aktualisabbat és jelentősebbet, mint a a pénzpiac visszatesztálási ügye. Ez a probléma abban áll, hogy tulajdonképpen olyan eszközöket, melyekkel forgalomba lehet hozni a termést, anélkül azonban, hogy a pénzgység értékében újabb változás állna be, mert ez az árak mérhetően esése révén megakadályozná a termésnek az ország határain való kijuttatását. A megoldás az, hogy stabil legyen a lej s elegendő mennyiségben álljon a kiviteli kereskedelem rendelkezésére.

A román árukat a határokon túl aranyban adják el. Ez az arany nem effektív pénzben hatol be az országba, mint ennek előtte, hanem devizák formájában. A termelőt, főleg

a falusi embert nem lehet devizákra kifizetni. Így tehát keresni kell oly módot, hogy az arany, mely devizaformában jön be az országba, mégis eljusson a földművelő zsebébe. Ez a mód pedig nem lehet más, mint az, hogy a Nemzeti Bank váltsa fel a devizákat leire fix árfolyamon. Ez az árfolyam nem haladhatja túl a piac által megszabott határt, mert itt csak arról lehet szó, hogy a termelőknek az aranydeviza eredetije helyett lejmásodlatot adjanak. Ez az eljárás más különben természetesen szerepe a Nemzeti Banknak, mely normális időkben is összegyűjtötte az exportőröknek járó aranyakat, elhelyezte a pincéiben s ezek helyett az államszavatossága mellett az összegyűjtött arany értékének megfelelő bankjegyeket adott ki. Sőt normális időkben még tovább ment a Nemzeti Bank. Az exportált áru ellenértékéül az országba jövő arany alapján bizonyos mennyiségben még harmadpéldányban is kibocsátja a jegyeket, hogy megkönnyítse a beföldi kereskedelem helyzetét. Másszavakkal normális időkben a belkereskedelem a külkereskedelem által teremtett hitelből él.

Miután azonban ma súlyosak a viszonyok s félnek az infláció rossz bankjegyeitől nem kélik a Nemzeti Bankot, hogy segítsék meg a kereskedelmet a külföldi kereskedelem aranyhozadéka által. A harmadizigleni jegy kibocsátást ma feláldozták s mindenki meg van elégedve, ha a Nemzeti Bank teljesíti normális hivatását a külföldi kereskedelem megsegítésében s fix árfolyamú lejt az aranydeviza ellenében. Ezt a műveletet azonban nem korlátozhatja a jegy kibocsátási határ, hanem csak a külkereskedelem emelkedését. Minél több árut szállítunk ki, annál több deviza jön be s a megfelelő lejkibocsátás ennél nagyobb lesz.

Ha a kivitel válságban más ok hiúsítja meg és nem a pénzügyi helyzet, úgy csak nagyon kevés, vagy teljességgel semmi lejt sem fognak kibocsátani. A Nemzeti Bank csak ilyen körülmények között bocsáthat ki és kell hogy kibocsásson újabb bankjegyeket, kockázat nélkül s anélkül, hogy megzavarná az ország pénzgységének helyzetét.

mánykörökben tárgyalás folyik arról, hogy az autonóm gabonavámokat a háború előtti mértékben felül emeljék. Ez a gabonavám emelés augusztus elején lépne életbe és a gabona vámját 6.5 márkáról 7.5 márkára emelnék. Mértékadó körök azzal a gondolattal is foglalkoznak, hogy bevezetik a gabonamonopóliumot, amelyet Norvégia a háború alatt rendszerezett. A monopólium az újonnan alakított gabonakereskedelmi részvénytársaságra bízna a gabonaforgalmat és ennek útján igyekeznék a gabonárákat valorizálni.

(—) Exporthiteletlapot tervez Ausztria. Bécsi jelentés szerint az osztrák kormány az ipari és mezőgazdasági export fellendítésére szeretné az osztrák gazdasági életet regenerálni s e célból azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a népszövetség által engedélyezett beruházási kölcsönből nagyobb összeget kihasítanak s abból exporthiteletlapot létesítenének. Erre az alapra annál is inkább szükség lenne, mert hiszen az osztrák ipar és mezőgazdaságnak ez a rétege, amely a kivitelre versenyképes lenne, nem rendelkezik olyan tőkékkel, hogy esetleg hónapokra hitelezzen s legtöbbször éppen ez az oka a német és a csehszlovák export eredményes konkurrenciájának. A népszövetség előreláthatólag nem fog elzárkózni attól, hogy az osztrák kormánynak így alap létesítésére az engedélyt megadja.

(—) Nehézségek az értéknélküli minták forgalombahozatalánál. Tudvalevő, hogy a vámtörvény szerint az ötszáz grammnál könnyebb értéknélküli mintaküldemények vámmentesek. Kereskedői körökben azonban sűrűn panaszkodnak amiatt, hogy egyes vámhivatalok figyelmen kívül hagyják ezt a rendelkezést s a külföldről érkező értéknélküli s a jelzett súlyon aluli mintákat elvámolják. Ez az eljárás e minták kikészítésénél hosszabb húzavonára vezet, mert a címzetek nem igen hajlandók a jogtalanul kívánt vámtól kifizetni.

A vén diák

Írta: Kosáryné Réz Lola

(15)

Garabonciás szalmabábul akart odaállítani hogy a mészárosmester hadd nyakazza le a sötétben. Sőt nemcsak mestertegénnyel is lett volna számot vetve s az ilyen cselekedetnél Garabonciás volt az elismert vezér. De most nem volt kedve semmiféle. Galléros köpenyegét vigyázva összefogta a mellén, mintha úgy fájna a szíve, hogy övni kellene még a szélétől is.

Igy vágott neki vaktában a hegyoldalnak.

Apró virágokat tépett le utközben egy-egy bokorról. Megnézegette s elidőlt a megint. Minél feljebb ért, annál több lett a szomorúság az arcán. Az erdőben hanyattfeküdt egy szikla lapos tetején s úgy nézte soká az eget és játékos formáit a felhőknek. Lassan sötétedett körülötte, aztán a feketévé vált lombok közül a világoszürke sziklára rásütött a hold.

Most hazaindul Garabonciás csengő ének szöve. Ez jót tett a szívének. Repült a hangja szabadon, nem állhatta útját semmiféle kerítés, semmi haragos ember tiltó hatalmaskodása, semmiféle emberi törvény. Odaszállt a nóta, ehová ő akarta: szép hályvány asszony ablakába.

Már a városba ereszkedett le a diák a Vöröskút felől, de akkor sem hagyta abba a nóta. Járókelő emberek után bámszékodtak. Hadd bámszékodjanak. Ment tovább, vághatott galléros köpenyegével, hangos énekszöve a csöndesen gubbasztó, visszhangos szögletű, álmosan össze-vissza dudolgaató vén házak között.

Szívem lángja ég,
Ugy szeretlek téged
Közel hozzád messze tőled
Élek-halok érted.

Egyszerre mély, bugó férfihang felelt rá az Óposta felől:

Már sohase látjak,
Eltem csupa bánat,
Mig te mással csókban élsz
Meghalok utánad.

Füles volt, aki kihajolt a diákszoba felsőemeleti ablakából és végigzúgatta hangját az elesondesült város fölött. Csodálatos hangja volt ennek a lógóbajuszu Fülesnek. Mint a zengő harang. S éppen ez volt a baj. Tudták róla, hogy színésznek akart volna menni, de a szülei, előkelő nevű, módos emberek, nem engedték. Szegvették volna nagyon. Azt, ugyilatsz, nem szegvették, hogy a fiú belebetegedett a dologba s hogy utálta a könyvet és utált minden tisztes mesterséget, hogy talán sohasem volt józan és bolondos dolgokat művelt. A pénzt, amit hazulról kapott, néha kidobálta az ablakon s nevetve nézte, hogyan kapkodják a nyomorok utcáseprők s az összeszalladt cigányok meg utcagyerekek odakint. A cipője talpát pedig spángival kötötte a lábához. Többször aludt nyáron át az erdőben, mint a diáktanyán, mégis Fülesről nevezték el az őpostai kalmarát, mert Füles csak a cimboráinak énekelte. Ez pedig nevezetes dolog volt. Mélyen zengő hangját még odakinn az utcán is sirvafakadva hallgatták a járókelők.

Garabonciás is érezte, hogy könnybe lábadnak a szemei. Sielni kezdett, az utolsó sornál már a lépcsőn szaladt felfelé s mielőtt Füles elhallgatott volna, nyitotta az ajtót.

Bejött, ledobta a köpenyegét s szó nélkül az ágyára hevert.

De nem pihenhetett. A többi körülfogta nagy zajongással. Vallatták, faggatták, nevelték, nem hagyták békén.

— Ott voltál?

— Hát.

— Beszélte a lányokkal?

— Hát.

— Mind az ötlet?

— Négyvel.

— Az ötödik?

— Az öreg felesége.

— Ejnye, hát hová tettük a szemünket?

— szölt nagy nevetés közben a Béka. —

Milyen asszony az, hogy lánynak néztük?

— Hagyjatok békén. — szölt a Garabonciás. De egy pillanat múlva felugrott.

— Szomjas vagyok. Gyertek a róka-lyukba.

(Folytatjuk.)

Kiadó: Brassói Lapok nyomdája.

A MAI PÉNZPIAC

Szombat, június 19.

A világgiacon: Lényegtelen árfolyamhullámzás.

A belsődi piacon: Teljes üzletlenség. Dálen: egy svájci frank 45.45 lej, egy dollár 234 és fél lej, egy olasz lira 8.55 lej, egy német márka 56 lej, egy dinár 4.22 lej, egy angol font 1144 lej, egy francia frank 6.70 lej, egy cseh korona 6.97 lej, egy osztrák shilling 33.25 lej, egy lejért 300 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárattól való eltérések): Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123, egy dollár 5.16 és fél, egy angol font 25.1350 (—15), száz francia frank 14.30 (—1 és fél), száz olasz lira 18.60 (+2 és fél), száz cseh korona 15.29 és fél (—fél), száz dinár 9.14 és fél, (+2), száz leva 3.76, száz lej 2.20 (—1) tízezer magyar korona 0.7220, tízezer osztrák korona 0.7295.

Budapesti értéktőzsde. Pénteken teljes üzletlenség. Zárati árfolyamok ezresekben: Magyar Hite 238, Osztrák Hite 119 és fél, Salgó 335, Rima 88.5, Délivasut 90, Attantika 3, Ganz-Danubius 1065, Köszén 3040, Návici 1140, Szlavónia 39, Földhitebank 148, Viciória malom 32.5, Kereskedelmi Hitebank 125, Pesti Magyar Kereskedelmi 765, Beocsini 965, Urkányi 950, Láng 65, Lipták 24.5, Schlick 55, Brassói 310, Zabolai 20, Cukoripar 1195, Temesi szesz 315, Hungária mütárgya 93.5, Olasz-Bank 19.75, Angol-Magyar 27, Leszámitoló 55, Magyar-Cseh 4, Nova 265, Kronberger 1.2, Csálky 5, Izzó 717.5, Magnezit 990, Viktória butor 1, Ofa 490, Pesti Hazai 1400.

(—) Németországban felemelkedik a gabonavámokat, vagy bevezetik a gabonamonopóliumot. Berlinből jelentik: Jól informált gazdaságpolitikai körök úgy tudják, hogy kor-

